

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.14.2014.MB

Wrocław, dnia 12 czerwca 2014 r.

Pani
Grażyna Mańczak
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Lipowa 1b
57-540 Łądek – Zdrój

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3,4,7 kwietnia 2014 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Ewelina Zygmunt – inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łądku – Zdroju, ul. Lipowa 1b, 57-540 Łądek - Zdrój z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 20 grudnia 2013 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na I półrocze 2014 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Grażyna Mańczak, zatrudniona na stanowisku Kierownika od 1 maja 1991 r. Pani Grażyna Mańczak jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany przez Kierownika w dniu 26 maja 2014 r. protokół kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10,11, 16, 16a, 17, 18, 19, 20.

Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12, 14, 15 nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1 i 5 ustawy.

Natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6 - zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) do dnia 31.12.2013 r., a od dnia 01.01.2014 r. określonego Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7, 8, 9 nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Łądek – Zdrój realizowane są zadania wskazane z art. 110 ust. 4 i 9 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej nie wytaczała powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. Skierowała natomiast 24 wnioski o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy).

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku – Zdroju w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cyt. ustawy.

Na sformułowanie powyższej oceny wpływ miały następujące ustalenia:

- a) brak w uchwale Nr XXVI/307/04 z dnia 28 października 2004 r. określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego oraz brak w uchwale Nr XX/138/08 z dnia 29 maja 2008 r. określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania;
- b) brak uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia oraz uchwały w sprawie sposobu sprawowania pogrzebu w tym osobom bezdomnym;
- c) realizowanie przez pracownika socjalnego zadań nie wynikających z ustawy o pomocy społecznej (tj. zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych);
- d) lakonicznie, nierzetelnie i niestarannie przeprowadzane wywiady środowiskowe; podpisywanie przez Kierownika Ośrodka części druku kwestionariusza wywiadu środowiskowego „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki Organizacyjnej pomocy społecznej” bez wymaganej treści;
- e) sporządzanie aktualizacji wywiadów środowiskowych na części III (dot. osób o których mowa w art. 103 ustawy) zamiast na części IV (dot. aktualizacji wywiadu) oraz przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawie przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego na kwestionariuszu wywiadu środowiskowego – części – I zamiast na części VII;
- f) brak lub błędne przeliczenie wysokości świadczenia pieniężnego w okresie jego pobierania przez stronę w sytuacji, gdy kwota zmiany dochodu przekroczyła 10% kryterium dochodowego (dot. zasiłku okresowego i zasiłku stałego);
- g) nieterminowe sporządzanie aktualizacji wywiadu w sytuacji ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej oraz brak aktualizacji wywiadów środowiskowych w sprawach zasiłków stałych;
- h) w sprawach zasiłków okresowych: błędne ustalenie dochodu rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku w przypadku ustalania prawa do zasiłku okresowego; przyznawanie zasiłków okresowych w oparciu o dochód sprzed 2 miesięcy zamiast z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku; przyznawanie zasiłków okresowych od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku zamiast od miesiąca złożenia wniosku;
- i) realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez osoby nieposiadające wymaganego rozporządzeniem wykształcenia oraz stażu pracy;
- j) doręczenie decyzji administracyjnej bez wskazania daty jej odbioru.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Łądek Zdrój zamieszkały przez 8699 mieszkańców (według stanu na dzień 17.03.14r.). W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 10 osób, w tym 5 pracowników socjalnych terenowych - 1 w zastępstwie nieobecnego pracownika z powodu usprawiedliwionej nieobecności.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W przypadku OPS

w Łądku Zdroju wskaźnik ten jest spełniony. Nie mniej jednak pracownik socjalny – p. Iwona Bielak oprócz pracy socjalnej wykonuje zadania wynikające z ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Zapis w takim kształcie został utworzony nie bez przyczyny. Zatrudnienie pracowników socjalnych w takich proporcjach daje gwarancję wykonywania pracy socjalnej w sposób efektywny, i co najważniejsze, skuteczny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych osób korzystających z tej formy wsparcia oferowanej przez system pomocy społecznej. W związku z tym bardzo ważnym elementem polityki społecznej na szczeblu lokalnym (gminnym) jest utrzymanie zatrudnienia pracowników socjalnych w proporcjach określonych w przedmiotowym przepisie prawnym. Praca socjalna polega przede wszystkim na wspieraniu osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych.

Mając powyższe na uwadze należy zaznaczyć, że realizacja innych zadań nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej. Wykonywanie dodatkowych zadań nie powinno odbywać się kosztem pracy socjalnej z klientem, która w tym czasie mogłaby być prowadzona. Mając na uwadze licznie stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia należy rozważyć możliwość zmiany zakresu obowiązków pracownika socjalnego tak, aby p. Iwona Bielak więcej czasu pracy poświęcała profesjonalnemu wsparciu osób lub rodzin znajdujących się w kryzysie czego efektem może być całkowite usamodzielnienie się osoby lub rodziny, finansowe lub emocjonalne, a tym samym uniezależnienie się od systemu pomocy społecznej na dłuższy okres czasu.

O sposobie załatwienia sprawy prosimy poinformować tutaj. Wydział odpowiadając na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Gmina Łądek – Zdrój na dzień kontroli nie posiadała uchwały dotyczącej zasad organizowania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 44 ustawy - zasady sprawowania pochówku określone winny być przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zatem konieczne jest uregulowanie tej kwestii, zgodnie z zapisem art. 44 ustawy o pomocy społecznej. Na podstawie art. 40 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy przysługuje gminie. Z kolei art. 41 ww. ustawy stanowi, że przepisy gminne ustanawia rada gminy w formie uchwały.

Ponadto Rada gminy nie podjęła uchwały określającej wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

Zgodnie z art. 43 ust. 10 ustawy – rada gminy w drodze uchwały, określa wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

W Uchwale Nr XXVI/307/04 z dnia 28 października 2004 r. nie określono zasad zwrotu wydatków poniesionych na zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego co jest niezgodne z art. 96 ust.4 zgodnie z którym Rada Gminy określa, w drodze uchwały zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej o których mowa w ust. 2 będących w zakresie zadań własnych. (Art. 96 ust. 2 stanowi, iż wydatki na usługi, pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego).

Uchwałą Nr XX/138/08 z dnia 29 maja 2008 roku Rada Miejska w Łądku-Zdroju określiła szczegółowe zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Uchwała zawiera jedynie unormowania dot. usług opiekuńczych. Brak w niej określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zatem wskazać należy, że przytoczony przepis ustawy o pomocy społecznej stanowi, że to właśnie rada

gminy jest organem właściwym do określenia szczegółowych warunków odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W sprawdzonych sprawach dotyczących prowadzonych postępowań w zakresie udzielania pomocy stwierdzono, iż w przeprowadzonych wywiadach środowiskowych część druku kwestionariusza „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej” była podpisywana przez Kierownika Ośrodka bez wymaganej treści w tym zakresie. Zgodnie z § 2 ust. 5 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz.712) na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie w jakiej formie i w jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka pomocy społecznej. Nie jest poprawne jeżeli Kierownik Ośrodka podpisuje się pod czystą częścią druku wywiadu, bez rozstrzygnięcia w jakiej formie i wymiarze świadczenia zostaną przyznane. Plan pomocy zatwierdzony przez Kierownika Ośrodka stanowi podstawę do wydania decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenia. Nieprawidłowość powyższa występowała w sprawach ustalania uprawnienia do pomocy w postaci: zasiłków okresowych, zasiłków celowych, usług opiekuńczych, dożywiania dzieci, prowadzenia i rozwoju infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dożywiania osób dorosłych, zasiłków stałych. Aktualizację wywiadu środowiskowego nie zawsze sporządzano na właściwej części druku wywiadu (część IV), ale na części III dot. osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu). Zgodnie z treścią załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego składa się z dziewięciu części. Po I części umieszczone zostały objaśnienia dot. wszystkich części kwestionariusza. W przypadku gdy osoba lub rodzina ubiega się po raz kolejny o przyznanie świadczenia, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, wypełnia się część IV kwestionariusza wywiadu. Nieprawidłowość powyższa występowała w sprawach dotyczących prowadzenia i rozwoju infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, usług opiekuńczych, zasiłków stałych.

Ponadto w sprawach o ustalenie uprawnienia do zasiłków okresowych stwierdzono:

- w sprawie nr 1 (M.S.) 6-cio osobowej rodzinie:

* decyzją nr OPS.8211.215030.500.2013.IB z dnia 03.04.13r. przyznano zasiłek okresowy w wysokości 760,50 zł miesięcznie od 01.04.13r. do 30.06.13r. Do złożonego w dniu 24.06.13r. wniosku o przyznanie pomocy konkubent D.O. dołączył oświadczenie z którego wynikało, że w V.13r. zarobił z pracy dorywczej 50 zł. Zgodnie z art. 106 ust. 3a ustawy zmiana dochodu rodziny w okresie pobierania świadczenia pieniężnego wpływa na wysokość świadczenia pieniężnego, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny przekraczającą 10% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie nie zweryfikowano wysokości zasiłku okresowego na VI.13r. i wypłacono zasiłek okresowy w wysokości 760,50 zł, zamiast w kwocie 735,50 zł.

W związku z tym nadpłaconą w 2013 r. dotację w wysokości 25 zł należy zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

* decyzją nr OPS.8211.215030.997.2013.IB.Z z dnia 04.11.13r. zmieniono zasiłek okresowy do kwoty 360,50 zł miesięcznie od 01.11.13r. do 31.12.13r. Do złożonego w dniu 30.12.13r. wniosku o przyznanie pomocy konkubent D.O. dołączył oświadczenie z którego wynikało, że w XI.13r. zarobił 650 zł. Zgodnie z art. 106 ust. 3a ustawy zmiana dochodu rodziny w okresie pobierania świadczenia pieniężnego wpływa na wysokość świadczenia pieniężnego, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny przekraczającą 10% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie nie zweryfikowano wysokości zasiłku okresowego na XII.13r. i wypłacono zasiłek okresowy w wysokości 360,50 zł, zamiast w kwocie 435,50 zł.

W związku z tym należy wyrównać Stronie zasiłek okresowy za XII.13r. o kwotę 75 zł.

- w sprawie nr 4 (T.B.) decyzją nr OPS.8211.215030.281.2013.MH z dnia 14.01.13r. przyznano zasiłek okresowy w wysokości 371 zł miesięcznie od 01.01.13r. do 31.03.13r., zamiast w wysokości 356 zł miesięcznie, gdyż 2-osobowa rodzina w grudniu 2012 r. posiadała dochód w wysokości 200 zł. Ponadto ustalono, że w przeprowadzonym w dniu 14.01.13r. wywiadzie środowiskowym pracownik socjalny dokonał analizy i oceny sytuacji rodziny i zaproponował przyznanie zasiłku okresowego w wysokości 356 zł miesięcznie na okres I-III.13r. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o (...).

W związku z tym nadpłaconą w 2013 r. dotację w łącznej kwocie 45 zł należy zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

W sprawach zasiłków okresowych zdarzały się przypadki prowadzenia postępowania w miesiącu, w którym strona pobierała zasiłek na podstawie poprzedniej decyzji. W związku z tym przyznawano świadczenie w oparciu o dochód sprzed 2 miesięcy, w stosunku do miesiąca, od którego przyznano świadczenie. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o (...). Jednocześnie na podstawie art. 106 ust. 3 cyt. ustawy świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. Zatem jeśli świadczenie przyznajemy począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek, to podstawą ustalenia jego wysokości jest dochód z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Żaden przepis ustawy o pomocy społecznej nie przewiduje możliwości pobierania w jednym miesiącu dwóch zasiłków okresowych. Jeśli w okresie pobierania uprzednio przyznanego zasiłku okresowego zostanie złożony kolejny wniosek o tę formę pomocy, należy uznać go za bezprzedmiotowy, a postępowanie w tym przypadku winno być umarzone (art. 105 § 1 k.p.a.).

W sprawach o przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w sprawie nr 2 (J.K.) wywiad środowiskowy poprzedzający wydanie decyzji przyznającej zasiłek celowy z przeznaczeniem na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego sporządzono na części I kwestionariusza wywiadu środowiskowego. Wejście w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2012r., poz. 712) spowodowało, że wprowadzono uproszczony i skrócony formularz stosowany do opisu m.in. takich sytuacji jak zdarzenie losowe, klęska żywiołowa. Zebrane w trakcie wywiadu (część VII kwestionariusza) niezbędne informacje umożliwiają ustalenie zasadności przyznania pomocy. Zatem wywiady przeprowadzane od dnia 07.07.12r. należało sporządzać na stosownym formularzu.

W 2 sprawdzonych sprawach – nr 1 (K.Ż.) oraz nr 2 (T.B.) dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu aktualizacja wywiadu środowiskowego została sporządzona nieterminowo tj. po upływie 6 miesięcy. Natomiast w sprawie nr 1 (A.Cz) oraz nr 3 (H.M.G.) dot. zasiłków stałych stwierdzono brak aktualizacji wywiadów. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadów należy sporządzać nie rzadziej niż co 6 m-cy, mimo braku zmiany danych.

Ponadto w sprawach o ustalenie prawa do zasiłków stałych wywiady środowiskowe przeprowadzane były lakonicznie. Nie odzwierciedlały faktycznej sytuacji Strony. Z treści przeanalizowanych dokumentów nie wynikało jaka jest faktyczna sytuacja rodzinna stron. Brak w nich informacji o ewentualnej alimentacji lub pomocy ze strony zobowiązanych członków rodziny.

Mając na uwadze, że wywiad środowiskowy jest podstawowym instrumentem pracy pracownika socjalnego, który umożliwia mu zapoznanie się z sytuacją prawną i faktyczną osoby czy rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczeń, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do udzielenia właściwej pomocy powinien być sporządzony w sposób staranny i rzetelny. Jest bowiem protokołem z przesłuchania danej osoby, sporządzonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za udzielanie nieprawidłowych informacji. Z prawnego punktu widzenia wywiad środowiskowy jest środkiem dowodowym za pomocą którego organ administracji ustala sytuację faktyczną. Wypełniony druk wywiadu jest dokumentem urzędowym sporządzonym przez uprawnionego pracownika w prawem przewidzianej formie.

W sprawie nr 4 (M.F.-G) dot. zasiłku stałego - decyzją nr OPS.8210.221020.1320.2012.HP z dn.14.12.13r. przyznano pomoc od 01.12.12 r. – bezterminowo w wysokości 456 zł m-nie. Wysokość świadczenia dla osoby samotnie gospodarującej - bez dochodu.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji stwierdzono, że Stronie został przyznany zasiłek pielęgnacyjny na okres od 01.11.12r. do 31.12.15r. w wysokości 153 zł - wypłacony za okres 3 miesięcy w styczniu 2013 r. w łącznej wysokości 459 zł.

Mając na uwadze, zmianę dochodu Strony o 10% odpowiedniego kryterium dochodowego (spowodowaną wypłaceniem zasiłku pielęgnacyjnego w miesiącu styczniu 2013 r.) wysokość zasiłku stałego winna się zmienić od miesiąca lutego 2013 r.

Przyjąć bowiem należy, że przy ustalaniu dochodu, w oparciu o który przyznawane są świadczenia z pomocy społecznej, znaczenie ma faktycznie uzyskany dochód w danym miesiącu. Zgodnie z art. 8 ust. 12 ustawy – w przypadku uzyskania jednorazowego dochodu należnego za dany okres, kwotę tego dochodu uwzględnia się w dochodzie osoby lub rodziny przez okres, za który uzyskano ten dochód.

W związku z wypłatą w miesiącu styczniu 2013 r. zasiłku pielęgnacyjnego w łącznej wysokości 459 zł za okres od 01.11.12r. do 31.01.13r. kwotę świadczenia należało rozliczyć w równych częściach na miesiące, za które został on wypłacony i przyjąć, że Strona dysponowała zasiłkiem pielęgnacyjnym dopiero w miesiącu wypłaty tj. styczniu.

W związku z tym, iż w miesiącu styczniu 2013r. wypłacono stronie zasiłek stały w wysokości 379,50 zł zamiast 456 zł należy Stronie wyrównać świadczenie w wysokości 76,50 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonywały osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji: p. Joanna Maryniuk, która nie posiadała co najmniej półrocznego stażu pracy w jednostkach wymienionych w § 3.2. rozporządzenia. Nabyła go z dniem 10.04.14 r. oraz p. Mirosław Bałys, który nie posiadał wymaganego wykształcenia wskazanego w § 3.1. rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Na podstawie informacji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku Zdroju ustalono, że wysokość środków finansowych wykorzystanych na realizację przedmiotowych usług przez osoby, które nie posiadały kwalifikacji do świadczenia tej formy pomocy wyniosła 2090 zł w 2014 roku (Pan Mirosław Bałys – 2000 zł oraz Pani Joanna Maryniuk - 90 zł.).

Przy formie pomocy polegającej na prowadzeniu i rozwoju infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w sprawie nr 1 (M.S.) potwierdzono odbiór decyzji nr OPS.8227.130010.375.2014.AL z dnia 02.01.14r. bez wskazania daty doręczenia. Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialnotechniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialnoprawne stron. Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez

pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały w sprawie zasad zwrotu wydatków poniesionych na zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie przyznane pod warunkiem zwrotu części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 96 ust. 2, ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. W celu ustalenia sytuacji faktycznej i prawnej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia, a następnie podjęcie właściwych działań zmierzających do zaplanowania pomocy, rodzinne wywiady środowiskowe sporządzać starannie i rzetelnie, wypełniać wszystkie pola kwestionariusza wywiadu. Zaznaczyć należy, że sporządzony przez pracownika plan pomocy stanowi propozycję co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie w jakiej formie i w jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka.
Podstawa prawna: § 2 ust. 5 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2012 r., poz. 712),
Termin wykonania: na bieżąco.
3. W przypadku gdy osoba lub rodzina ubiega się po raz kolejny o przyznanie świadczeń a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, wypełniać część IV kwestionariusza wywiadu. Aktualizacje wywiadu środowiskowego sporządzać na właściwej części druku.
Podstawa prawna: załącznik nr 1 (część IV) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2012 r. poz.712)
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Przeliczenia wysokości świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w okresie jego pobierania przez stronę dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
Mając na uwadze sprawę nr 1 (M.S.) dot. zasiłku okresowego:
- nadpłaconą w 2013 roku dotację w wysokości 25 zł należy zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa;
- wyrównać Stronie zasiłek okresowy za XII.13r. o kwotę 75 zł.
Podstawa prawna: art. art. 106 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182) oraz 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).
Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.
5. Za dochód uważać sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o (...).
Mając na uwadze sprawę nr 4 (T.B.) dot. zasiłku okresowego nadpłaconą w 2013 roku dotację w łącznej wysokości 45 zł należy zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa.
Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182) oraz 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2009 r.

Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

6. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją (...)
Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182)
Termin wykonania: na bieżąco.
7. W przypadku osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego wywiad środowiskowy przeprowadzać na części VII.
Podstawa prawna: § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2012 r. poz.712)
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Przedsięwziąć działania zmierzające do określenia w Uchwale Nr XX/138/08 z dnia 29 maja 2008 roku szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania.
Podstawa prawna: art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182)
Termin wykonania: niezwłocznie.
9. Podjąć działania zmierzające do opracowania uchwały określającej sposób sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.
Podstawa prawna: art. 44 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), art. 40 i 41 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
10. W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządzać aktualizację wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządzać nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku danych.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182),
Termin wykonania: na bieżąco.
11. W przypadku uzyskania jednorazowego dochodu należnego za dany okres, kwotę tego dochodu uwzględniać w dochodzie rodziny przez okres, za który uzyskano ten dochód. Mając na uwadze sprawę nr 4 (M.F-G) dot. zasiłku stałego należy stronie przyznać i wyrównać zasiłek w wysokości 76,50 zł.
Podstawa prawna: art. 8 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182),
Termin wykonania: niezwłocznie.
12. Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia.
Podstawa prawna: art. 43 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182).
Termin wykonania: niezwłocznie.
13. Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zlecać osobom posiadającym kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej,

fizjoterapeuty, lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi winny posiadać co najmniej półroczny staż w jednej z następujących jednostek: szpitalu psychiatrycznym, jednostce organizacyjnej pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym, ośrodku terapeutyczno-edukacyjno-wychowawczym, zakładzie rehabilitacji, innej jednostce niż ww. świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Mając na uwadze, że specjalistyczne usługi świadczone były przez osoby nieposiadające ww. kwalifikacji kwotę 2090zł należy zwrócić do budżetu.

Podstawa prawna: § 3 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1597 i 1598 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

14. Decyzje administracyjne doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia korespondencji przez pracowników dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 46 k.p.a. kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Kazimierz Szkudlarek
Burmistrz Łądku Zdroju
Rynek 31
57-540 Łądek Zdrój

2.a/a

M. G. 2015

